

[Lannung.]

at Sagen gaar i Udvalg, anbefale Lovforslaget til velvillig Behandling.

J. S. Foget: Jeg skal ikke sige noget imod dette Lovforslags Gennemførelse, men jeg ønsker at udtale, at man kunde have ventet og haabet noget andet fra Regeringens Side end netop dette. Vi ved alle, at der hersker en ret stor Pengerigelighed, og vi har indtil Trivialitet hørt, at Spørgsmaalet om Rentens Højde ahang af Tilbud og Efterspørgsel — det var dengang, Renten var høj, og der var faa Penge; men Renten holdes fortsat oppe til Trods for, at der i Øjeblikket er rigeligt med Penge. Det eneste, Regeringen er fremkommet med over for dette, er en Konverteringslov, der var født umulig, en Konverteringslov, hvis Fiasko vel i Øjeblikket maa siges at være fastslaaet, og dernæst dette Lovforslag, som i Virkeligheden heller ikke gaar ud paa at sænke Renteniveauet. Jeg vil derfor gerne spørge den højtærede Minister, om dette virkelig er det eneste, man kan vente fra Regeringens Side over for Rentespørgsmaalet i en Tid som denne, hvor man over for Arbejderne, over for Landbruget, over for næsten alle Erhverv nedsætter eller forsøger at nedsætte Realindtægten. Man synes derimod ikke at finde Anledning til at gribe ind over for Laanekapitalen, over for den egentlige Kapitalmagt.

Jeg finder da, at jeg ikke har nogen Grund til at stemme imod dette Lovforslag, for det forhindrer jo ikke, at Renten kan nedsættes, men jeg havde haabet, at man fra Regeringens Side havde grebet om Nældens Rod og havde fremsat et Lovforslag, der paa effektiv Maade kunde nedsætte Renten.

Indenrigsministeren (Knud Kristensen): Jeg takker for den velvillige Modtagelse af Forslaget. Da der er udtalt Ønske om, at Forslaget henvises til et Udvalg, og jeg gaar ud fra, at dette sker, vil mange af de Spørgsmaal, der kan rejses i Forbindelse med Forslaget, jo naturligt komme til Forhandling der. Jeg skal dog knytte nogle enkelte Bemærkninger til de Udtalelser, der er fremsat af de forskellige Ordførere.

Det ærede Medlem Hr. Elmquist rejste Spørgsmaalet om, hvad der skulde forstaaes ved Bestemmelsen i Forslagets § 1 om en „rimelig“ Rente. Det er klart, at naar der er brugt et saadant Udtryk, er det, fordi

man ikke kan udtrykke det, man ønsker, ved et bestemt Tal. Som der allerede er gjort opmærksom paa, er dette eller lignende Udtryk ogsaa brugt i en Række Bestemmelser i den øvrige Lovgivning. Der er altsaa Tale om en vis Vurdering; et vist Skøn i de enkelte Tilfælde, men selvfølgelig ikke et Skøn, som er uden Holdepunkter i det virkelige Liv. Ligesom vi for Ejendommens Vedkommende og forskellige andre Steder har Vurderinger af, hvad det og det er værd i en given Situation, saaledes er det ogsaa her med Renten. Der er jo et vist Renteniveau, der er et Marked for Udlaan af Penge, og kyndige Folk paa de Omraader har nogen Forstaaelse af, hvad der maa kaldes en rimelig Rente under Hensyn til de Vilkaar, der er fastsat for det enkelte Laan. Jeg vil derfor ikke tro, at dette Udtryk skulde kunne volde saa forførdelig store Vanskeligheder. Der kan jo altid være forskellig Mening om, hvorvidt Renten skulde være lidt højere eller lidt lavere, og derfor er der heller ikke fastsat Straf for Overtrædelse af denne Bestemmelse, fordi det er erkendt, at der kan være en vis Forskel i Vurderingen deraf, men det er vel ogsaa naturligt, at det bliver Domstolene, der træffer den bindende Afgørelse.

Det ærede Medlem Hr. Elmquist mente endvidere, at man ved Bestemmelsen om, at vedkommende kan faa tilbagebetalt den for høje Rente, han har betalt, og faa Erstatning fra det Tidspunkt, Sagen er rejst, ikke gaar langt nok tilbage, og at dette kunde bevirke, at Laantageren kom til at svare for høj Rente, fordi han ikke turde opsiges Laanet eller rejse Sagen, naar han ikke kunde undvære Laanet. Jeg vil dog her gøre opmærksom paa, at hvis Laanet er givet paa Opsigelsesbetingelser fra Laan-giveren, saa frigør han sig selvfølgelig ikke for at opfylde denne Forpligtelse, fordi Renten bliver nedsat som Følge af, at den i Forvejen var for høj, og jeg vil ogsaa tro, at i saadanne Tilfælde vilde det, at Renten paa det givne Tidspunkt er for høj, netop være Udtryk for, at vedkommende var i Stand til at laane til en billigere Rente. Jeg vil indrømme, at der kan være Undertagelser herfra, og jeg skal derfor ikke sige, at denne Indvending er helt ved Siden af, men jeg synes ikke, at man i Almindelighed kan gaa ret meget længere tilbage end til det Tidspunkt, hvor vedkommende selv er blevet opmærksom paa, at han betaler for meget. Jeg tror, det vilde medføre andre Vanskeligheder, hvis man vilde gaa saa